

[Carl Petersen.]

ved at få færre behandlingsmejerier, kan der vel næppe være nogen tvivl om, og det er der da næppe heller nogen uenighed om. Men mon ikke de fleste nu kan indse, hvor forkert det var, at der ikke, da der for nogle år tilbage var stillet Marshallmidler til rådighed for rationalisering af mejeriernes drift, blev nedlagt en række alt for små mejerier, så at den kapacitet, der var til stede på de nyere og mere moderne mejerier eller måske i nyindrettede store mejerier, fuldt ud kunne udnyttes, således at man kunne undgå det spild, der nu er ved denne behandling. Men det kan som bekendt ikke nytte at græde over spildt mælk.

Dette var et lille skridt til siden, og jeg går nu tilbage til spørgsmålet om, hvorfor loven ikke er udnyttet. Jeg tror, som jeg allerede har sagt, at landmændenes bedømmelse har været: lad os se tiden an, for hvis prisen på mejeriprodukter ikke retter sig inden for en overskuelig tid, skal der måske en meget større omlægning til end en forbedring af de nuværende stalde. Der er vel ikke noget at sige til, at en landmand gør sig disse overvejelser.

Der er vel også nok endnu en betragtning, der kommer med ind i vurderingen. Det er de store omkostninger, der er forbundet med disse forbedringer og udvidelser. Jeg kan ikke rigtig forstå, at det indtil nu ikke har været muligt at finde frem til noget utraditionelt byggeri i forbindelse med udvidelse og forbedring af stalde. Det er dog stadig et problem at skaffe beskæftigelse til ufaglærte arbejdere. Skulle det da være en uløselig opgave i vor tekniske tidsalder at finde frem til metoder, hvorefter den ufaglærte kunne fremstille og opstille sådanne tilbygninger, så de kunne blive relativt billige? Jeg rejser dette spørgsmål til overvejelse, ikke for den højtærede minister som sådan, men til dem, der arbejder med disse problemer.

Ministeren har ved lovforslaget her udvidet rammen for de opgaver, der kan løses, fordi der er skønnet at være plads for nye opgaver inden for det beløb, der er afsat ifølge forslaget. Disse nye opgaver skulle være indretning af kartoffelopbevaringsrum og, hvis pengene altså strækker til, forbedring af avlsbygninger i almindelighed.

Jeg betragter den nu foreslåede udform-

ning af loven som en absolut forbedring, således som forholdene har udviklet sig, og jeg tager ministeren for denne udformning. Der er såmænd brug nok for de 12 mill. kr., når talen er om forbedring af landbrugsbygninger i al almindelighed, og jeg håber, at det, når bestemmelserne i dette lovforslag skal praktiseres, må vise sig, at de 12 mill. kr. bliver anvendt til fornuftige formål.

Foged: De foreslåede ændringer, det vil i dette tilfælde sige udvidelser, går ud på, at loven også kommer til at omfatte byggeri vedrørende støbte eller murede siloer, ajlebeholdere eller, hvad der vel gav den egentlige anledning til fremsættelsen af dette lovforslag, kartoffelhuse med mekanisk ventilation. Dette kan vi tiltræde. Det må være en naturlig opgave med denne lov at tilgodese alle produktive områder. Jeg kan i denne forbindelse måske endda tilføje, at jeg ville have fundet det rimeligt, om man også havde taget maskinhuse med ind i billedet. Selv om et sådant hus vel ikke kan kaldes direkte produktivt, er landbrugets maskinpark efterhånden blevet så stor og værdifuld, at der virkelig bør gøres noget for at opnå den bedst mulige opbevaring; der står millionværdier på spil.

Vi kan også tiltræde, at renten for det pågældende lån ved lånets oprettelse følger markedsrenten og derefter er den samme, så længe lånet eksisterer. Det ville vel nok være det rimeligste, om renten fulgte markedsrenten op og ned alt efter de herskende forhold, men da det formodentlig vil medføre yderligere administration, må en sådan fremgangsmåde vel opgives. Andre pengeudlånsvirksomheder kan ganske vist gennemføre noget sådant og gøre det som et normalt led i deres virksomhed. Men jeg peger altså på forholdet, for at det eventuelt kan indgå i de overvejelser vedrørende lovforslagets endelige udformning, som jeg går ud fra skal finde sted i et udvalg.

I § 3, stk. 1, udgår ordene „jordens og bygningernes skyldværdi efter sidste ejendoms Skyldvurdering“, og i stedet indsættes ordet „ejendoms værdien“. En sådan ændring må vel have sin begrundelse; men den enkelte låntager vil formodentlig bedre forstå det nugældende ordvalg end det foreslåede. Hvad forstår man ved ejen-